

Przemoc domowa jest przestępstwem

Przemoc domowa jest przestępstwem ściganym z urzędu.

Jeżeli ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako **przestępstwo znęcania się nad rodziną** (art. 207 kk), za które grozi kara pozbawienia wolności do 5 lat.

Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub osoba pokrzywdzona targnie się na swoje życie przewidziana jest **surowsza kara**.

Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa możesz złożyć ustnie na komisariacie policji lub w prokuraturze albo pisemnie, najlepiej listem poleconym. **Nie musisz robić tego osobiście.** Mogą to zrobić sąsiedzi, lekarz, organizacja, do której zgłosiłaś się o pomoc.

Jeśli nie ma dowodów na powtarzalność zachowań agresywnych lub przemoc przyjmuje postać jednorazowego pobicia, ściganie odbywać się będzie z art. 156 lub 157 kk. Są to przestępstwa ścigane również z oskarżenia publicznego, a w wypadku art. 157 kk, gdy sprawca działań nieumyślnie, na wniosek osoby pokrzywdzonej.

Przestępstwem ściganym z urzędu jest także **wymuszanie współżycia seksualnego** (art. 197 kk). Bycie w związku nie oznacza, że masz obowiązek współżyć z partnerem, kiedy i jak chce.

Przestępstwem są także **groźby popełnienia przestępstwa** (art. 190 kk). Przestępstwo to jest ścigane na wniosek, co oznacza, że bez twojej inicjatywy policja nie może wszcząć postępowania.

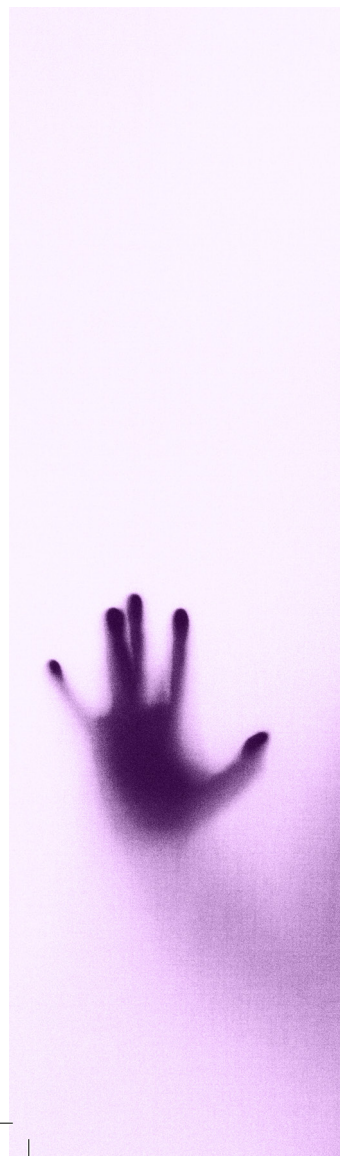
Czego możesz oczekiwać od policji?

W trakcie interwencji od funkcjonariuszy policji masz prawo domagać się:

- podania ci nazwiska i numerów służbowych;
- przeprowadzenia z tobą rozmowy **bez obecności sprawcy**;
- **zabezpieczenia śladów** popełnienia przestępstwa (podarte ubranie, zniszczone sprzęty itp.);
- zatrzymania sprawcy na 48 godzin, jeśli obawiasz się o swoje bezpieczeństwo (jeśli do przemocy doszło przy użyciu broni palnej lub innego niebezpiecznego narzędzia i obawiasz się, że ponownie użyje przemocy policja ma obowiązek zatrzymać sprawcę na podstawie art. 244 § 1a i b kpk);
- odwiezienia sprawcy do **Izby Wyrzeźwień**, jeśli jest pod wpływem alkoholu;
- wypełnienia tzw. **Niebieskiej Karty** (A), która służy dokumentowaniu przemocy oraz kontrolnych wizyt dzielnicowego;
- przekazania ci Karty (B), zawierającej informacje o przysługujących ci prawach oraz adresach miejsc, w których możesz **uzyskać pomoc**;
- **zawiezienia cię do lekarza**, jeśli masz obrażenia lub podejrzenia dotyczące poważnego uszkodzenia ciała;
- wystąpienia do prokuratury o zastosowanie **nakazu opuszczenia domu** (art. 275a kpk).

Jeżeli policja odmówi przyjazdu na interwencję lub niewłaściwie ją przeprowadzi, masz prawo złożyć skargę.

W przypadku odmowy wszczęcia postępowania masz prawo złożyć zażalenie do prokuratora nadzrędnego nad tym, który wydał lub zatwierdził postanowienie.

Masz swoje prawa!

Nie musisz biernie czekać na rozstrzygnięcie. Jesteś stroną toczącego się postępowania

Zbieraj dowody i bądź konsekwentna!

Przysługują ci określone prawa, z których możesz korzystać, np. prawo do:

- składania wniosków o przeprowadzenie dowodów, np. o przesłuchanie świadka (art. 315 kpk);
- brania udziału w przeprowadzaniu dowodów, które sama zgłosiłaś lub których nie będzie można powtórzyć na rozprawie (np. w przesłuchaniu świadka, który wyjeżdża na dłużej lub jest chory);
- przeglądania za zgodą prowadzącego postępowanie akt i robienia z nich odpisów, ksero, notatek (art. 156 § 5 kpk);
- zgłaszania wniosków o dopuszczenie do innych czynności postępowania (art. 317 kpk);
- brania udziału w przesłuchaniu biegłego;
- żądania odpisu protokołu czynności, w której uczestniczyłaś (art. 157 § 3 kpk);
- zgłaszania zarzutów, co do treści protokołu z czynności, w których uczestniczyłaś;
- zastrzeżenia do wiadomości prokuratora i sądu swojego miejsca zamieszkania (gdy np. ze względu na swoje bezpieczeństwo zmuszona byłaś zmienić miejsce pobytu);
- otrzymania rzetelnej i wyczerpującej informacji na temat toczącego się postępowania;
- korzystania z pomocy pełnomocnika (art. 87 § 1 kpk);
- powiadomienia cię przez sąd lub prokuratora o zwolnieniu partnera z aresztu (art. 253 § 3 kpk).

Organy ścigania mają obowiązek wyjaśnić wszystkie okoliczności sprawy oraz zebrać i zabezpieczyć dowody. Wspieraj je w tym aktywnie.

Dlatego też:

jeżeli doznałaś obrażeń lub wymaga tego twój stan psychiczny, **zgłoś się do lekarza** rodzinnego lub specjalisty. Masz prawo do **bezpłatnego badania lekarskiego** i wydania zaświadczenia o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała (art. 3 ust. 1 pkt 5);

prowadź kalendarz, będziesz mogła zapisywać daty incydentów, interwencji policji itp.;

nie zapomnij o sąsiadach, znajomych, którzy widzieli ślady pobicia na twoim ciele, słyszeli krzyki lub którym opowiadałaś o przemocy;

nagrywaj awantury, groźby oraz inne wypowiedzi świadczące o znęcaniu się;

fotografuj ślady zniszczeń w mieszkaniu, podarte ubranie, obrażenia;

Twoja konsekwencja i współpraca z policją zwiększają szanse na to, że **sprawca zostanie ukarany**. Jeśli ci grozi, domaga się, abyś wycofała skargę lub zastrasza świadków, żądaj, aby prokurator wystąpił do sądu o areszt, wydał nakaz opuszczenia domu.

Zwracaj uwagę na swoje bezpieczeństwo. Jeśli postępowanie zostanie umorzono, złóż zażalenie. Zanim jednak to zrobisz, zapoznaj się z aktami sprawy, to ułatwi ci napisanie zażalenia. Możesz też skorzystać z pomocy pełnomocnika lub prawnika pracującego w organizacji pomagającej ofiarom przemocy.

Gdy sprawa trafi do sądu

Jeżeli chcesz mieć aktywną rolę, złóż oświadczenie o przystąpieniu do sprawy w charakterze oskarżycielki posiłkowej (art. 54 kpk). Musisz to zrobić najpóźniej do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego.

Wówczas na sali sądowej zajmiesz miejsce obok prokuratora i masz m.in. prawo do:

- § zadawania pytań świadkom, biegłym, oskarżonemu (art. 370 kpk);
- § zgłaszania wniosków dowodowych (art. 167 kpk);
- § przeglądania akt sprawy i robienia z nich odpisów, kserokopii i notatek (art. 156 kpk);
- § składania wniosków o sprostowanie protokołu, jeśli zauważysz błędy (art. 152 kpk);
- § zabierania głosu w każdej kwestii podlegającej rozstrzygnięciu, np. w sprawie dopuszczenia dowodu (art. 367 kpk);
- § wypowiadania się w sprawie kary, warunków nałożonych na sprawcę przy zawieszeniu wykonania kary lub umorzeniu postępowania;

Możesz wnioskować, aby **sąd zobowiązał sprawcę do: opuszczenia domu**, powstrzymania się od kontaktu z tobą, poddania się leczeniu odwykowemu, udziału w grupie dla sprawców (art. 72 §1, art. 39, 41a kk), naprawienia wyrządzonej ci szkody albo zasądził nawiązkę celem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub uszczerbek na zdrowiu (art. 46 kk)

Możesz także **wnioskować o przyznanie ci pełnomocnika z urzędu** – musisz jednak wykazać, że nie stać cię na ustanowienie adwokata oraz iż jego obecność jest istotna dla obrony twoich praw.

Wyrok i co dalej?

Jeśli w sprawie zapadł wyrok, który uważasz za krzywdzący i występowałaś w sprawie jako oskarżycielka, możesz się od niego odwołać (art. 425 kpk).

Zwróć się wcześniej do sądu o **uzasadnienie wyroku**, co pomoże ci w napisaniu apelacji. Możesz to zrobić tylko w ciągu 7 dni od ogłoszenia wyroku. Jeśli nie byłaś oskarżycielką możesz prosić prokuratora, aby złożył apelację.

Po uzyskaniu uzasadnienia masz **14 dni na złożenie apelacji**. Jeśli nie miałaś pełnomocnika, możesz wystąpić do sądu o **przyznanie ci adwokata z urzędu** w celu napisania apelacji lub zwrócić się o pomoc do organizacji pomagającej pokrzywdzonym.

Nie zapominaj o nałożonych na sprawcę warunkach (np. zakaz kontaktowania się, nakaz opuszczenia domu) oraz nadzorze kuratorskim nad wykonywaniem zawieszony kary. Współpracuj z kuratorem, domagaj się, aby reagował na każde naruszenie przez sprawcę warunków zawieszenia.

Jeśli pomimo wyroku sprawca dalej stosuje przemoc, zgłaszaj to do kuratora i dzielnicowego. Domagaj się, aby kurator wystąpił do sądu z wnioskiem o odwieszenie kary (art. 75 § 1a kk). Sąd ma obowiązek to zrobić, jeśli skazany w okresie próby rażąco narusza porządek prawny, dopuszcza się przemocy lub groźby bezprawnej. **Naruszenie zakazu zbliżania się, kontaktowania się lub nakazu opuszczenia domu jest przestępstwem** (art. 244 kk). Składaj także kolejne zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.